

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
2. เพื่อศึกษาการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 2,230 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 .ออนไลน์ : 2563-2565)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,230 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกข้าราชการครูของแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการประเมิน ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการประเมินเจตคติของตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1993 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2556 :121) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด, กัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามาก, กัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาปานกลาง, กัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาน้อย, กัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาน้อยที่สุด, กัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความเกี่ยวกับการใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 25 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 30 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่ามีข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องสอบถามหรือไม่โดยให้ +1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนนถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู ได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 ข้อ และได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู จำนวน 30 ข้อ

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.87 และได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.73

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับแบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู เท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด, การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2564 : 363)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับอย่างสมบูรณ์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการศึกษาการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเพิ่มขึ้น ทำให้การมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู มีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู ได้อย่างเหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อได้นำหลักการบริหารโดยมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาควบคู่กับการบริหารทรัพยากร การศึกษาทั้งหลาย สถานศึกษานั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพดีเยี่ยม มีผลให้ครูเกิดการยอมรับกระทั่งเกิดการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู ในการดำเนินงานการร่วมรับผลประโยชน์การวางแผน การร่วมตัดสินใจ ส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการบุญยืน กนฺตวณฺโณ และ พระครูปลัดรังสรรค์ คุณสาโร (2561:195) กล่าวว่ากัลยาณมิตรตามหลักพุทธปรัชญา หมายถึง ครูที่มีมิตรต่อศิษย์จะมีความเชื่อใจและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อโดยเนื้อแท้ของความเป็นครูอยู่ที่ความมีน้ำใจ ความหวังดีปรารถนาดีต่อศิษย์ เป็นบุคคลที่มีความพร้อมแห่งหลักกัลยาณมิตรคุณงามความดี

เป็นผู้หลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่ควรประพฤติปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกาย วาจา และจิตใจในการพัฒนาศักยภาพชีวิตและกระทำความดี เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแห่งการเคารพ รวมทั้งเป็นผู้สร้างสรรค์ประโยชน์คุณธรรมความดีงามต่างๆ ให้แก่บุคคลรอบข้างด้วยความเข้าใจจนถือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาไปสู่ประโยชน์ โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทนตลอดจนถึงการพัฒนาตนให้มีความเจริญในชีวิตปัจจุบัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญพา พรหมณะ (2559 : 90) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศและการประเมินผล การสอนของครู 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งมี 7 ประการ และสอดคล้องกับงานวิจัย นารีรัตน์ กว้างขวาง (2561 : 82-83) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานโรงเรียน โดยใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ปิโย (น่ารัก) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร มีความสนิทสนมกับข้าราชการครู ตามหน้าที่ของผู้บริหาร และมีการบริหารอย่างมีเหตุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.68 2) ครู (น่ารัก) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารที่ข้าราชการครูให้ความเคารพ เป็นที่พึ่งของข้าราชการครู ได้ มีความรับผิดชอบ มีความหนักแน่นมั่นคง ต่อการบริหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.68 3) กวานิโย (เป็นผู้มีความรู้) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารมีความรับผิดชอบ ข้าราชการครูให้การยกย่อง มีการปรับปรุงการบริหารอยู่เสมอเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเหมาะสมในการบริหารตามหน้าที่ และมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ต่อการบริหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.68

4) วศดา จ (ชี้แจงเหตุผล โน้มน้าวใจ) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร การบริหารงานโดยมีความสามารถในการพูดอย่างเหมาะสม พูดให้ข้าราชการครูเข้าใจ มีความฉลาดในการพูด มีความจริงใจในการพูด มีหลักการในการพูดให้ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.53 5) วจนกษ โม (ไม่โกรธง่าย อดทน) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร บริหารงานโดยอดทนต่อการพูดเสียดสี รับฟังคำปรึกษา รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ มีจิตใจที่มั่นคง ต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ นำคำวิจารณ์ไปแก้ไขและพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.53 6) คมภีรณจ กถ กศดา (ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร บริหารงาน โดยพูดเรื่องที่ซับซ้อนและยากให้เข้าใจได้ อธิบาย ให้หายเคลือบแคลงสงสัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.69 7) โน จฐฐาน นิโยชเย (มีความเป็นผู้นำ) ผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร บริหารงาน โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ชักจูงในทางเลื่อมเสีย มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีความเป็นประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ค่ามาตรฐานเท่ากับ 0.72 2) แนวทางในการแก้ไขการบริหารงานโรงเรียนตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานครการบริหารงานโรงเรียนผู้บริหารบางคนใช้อำนาจในการบริหารงานมากจนเกินไป ทำให้เป็นที่เกรงกลัวของผู้อื่น ตัดสินใจโดยใช้อารมณ์ของตนเองมากจนเกินไป ควรบริหารงานด้วยการใช้หลักของเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุด การบริหารงานบางครั้งผู้บริหารมีประสบการณ์น้อยจึงทำให้ความรู้ในการบริหารงานในด้านต่างๆ ไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถ อธิบายลักษณะขั้นตอนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรศึกษางานในแต่ละด้านที่ตนเองยังไม่มี ความเข้าใจเพียงพอให้มากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้มอบหมาย อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติตามได้อย่างเหมาะสมชัดเจน รวมถึงแสวงหาความรู้ใหม่ หลักการทำงาน เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติตามเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

2. ผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการกำหนดภารกิจและเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

และแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา ภาวะบุตร (2555 : 73-75) กล่าวว่า บทบาทและหน้าที่ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นจะต้องทำให้เกิดผลดีต่อชีวิตนักเรียนและครูตลอดจนความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง สิ่งสำคัญอันดับแรกคือการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนางานวิชาการ และมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจกับนักเรียนและครูเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกอย่างชัดแจ้งเกี่ยวกับสิ่งที่ทรงคุณค่า และมีวิสัยทัศน์ (Values and Vision) ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสามารถเชื่อมโยงหลักการพฤติกรรม และโครงสร้างที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมและดำรงสิ่งที่ทรงคุณค่า และวิสัยทัศน์นั้นไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนะ ทวีอุทิศ (2558 : 196-197) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัศึกษามี 5 องค์ประกอบ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการจัดบรรยากาศในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอน และด้านการพัฒนานักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ และด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนานักเรียน

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนาและการวัดและประเมินผล 3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเหนือผู้นำมีภาวะผู้นำสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารูปแบบภาวะผู้นำเหนือผู้นำมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญพา พรหมณะ (2559 : 90) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนรองลงมา คือ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดตั้งจุดใจให้กับครู ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู 2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชนา พูล โภคผล และชวน ภารังกุล (2563:107) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา 2. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างทั่วถึง 3. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 4. ด้านการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ 5. ด้านการนิเทศและการประเมินผล 6. ด้านการสอน และ 7. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน 1. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 2. ด้านการสื่อสารของสถานศึกษา 3. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนด้านการจัดให้มีสิ่งจุดใจให้กับครู และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิจัยการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) โน จณฺฐาเน นิโยชเย (ครูไม่เป็นผู้แนะนำหรือชักจูงศิษย์ไปในทางเสื่อมเสีย) 2) คมฺภีรญฺจ กถํ กตฺตา (ครูเป็นผู้เข้าใจเรื่องวิชาการอย่างลึกซึ้ง) 3) ภาวนียํ (ครูเป็นที่น่ายกย่อง) อยู่ในระดับมากที่สุด 1) ครู (ครูเป็นที่เคารพ) 2) วจนฺกฺขโม (ครูเป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ) 3) วตฺตา จ (ครูเป็นผู้รู้จักเหตุผล) 4) ปิโย (ครูเป็นที่รัก) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

ครูเป็นเสมือนผู้ให้ในด้านความรู้ ความประพฤติและอารมณ์ที่ดี ที่สามารถชี้แนะ และคอยแนะนำ คิษฐ์ให้สามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดี ที่ถูกต้องและเหมาะสมในทุกๆ ด้าน เนื่องจากครู เคยมีประสบการณ์โดยตรงหรืออาจจะเป็นประสบการณ์ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ครู สามารถที่จะให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปด้วยความรัก ความจริงใจ ปราศจากอคติ เมื่อผู้เรียนมีกัลยาณมิตรที่ดีแล้วก็จะทำให้เริ่มมีความเข้าใจหรือเห็นทางการฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ แนวทางที่ถูกต้อง ถ้าไม่มีกัลยาณมิตรก็จะไม่มีครูที่คอยแนะนำแนวทางที่ถูกต้องทำให้มีโอกาส ดำเนินชีวิตผิดพลาด ทำให้เกิดความรู้สึกลบบ่น ใจแก่ศิษฐ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์ยุทธาน อุนฺทโย (กรใหม่) (2561: 91-94) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ กัลยาณมิตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ สภาพการใช้หลักกัลยาณมิตรในการบริหารการศึกษา โดยรวมด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านนำเคารพ รองลงมาได้แก่ด้านรู้จักพูดให้ได้ผล ด้านเป็นที่รัก ด้านนำยกย่องด้านอดทนต่อถ้อยคำ แดงเรื่องกล้าคิดได้ และข้ออยู่ในระดับต่ำสุด ได้แก่ ไม่ชักนำในเรื่องเหลวไหล ตามลำดับ 2. หลักการและวิธีใช้กัลยาณมิตรสำหรับการจัดการ บริหารงานมีระบบในการทำงานดีมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพและสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความภูมิใจที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดรู้จักพูดเจรจาให้ทุกฝ่ายเข้าใจ กัน อธิบายเหตุผลด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน และยินดีรับฟังปัญหาในด้านการบริหารจัดการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทการยอมรับฟังทุกฝ่าย วิเคราะห์ข้อมูลซับซ้อนให้เข้าใจได้ ชัดเจนแจ่มแจ้ง มีแนวคิดใหม่ ๆ สามารถอธิบายเข้าใจและนำมาปฏิบัติได้ 3. แนวทางการใช้หลัก กัลยาณมิตรในการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังเคราะห์ได้ดังนี้ 1) จัดบุคคลให้เหมาะสมกับงาน 2) มีมนุษยสัมพันธ์ 3) มีเหตุผลในการบริหารงาน 4) ยอมรับความ คิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา 5) สงเคราะห์บุคลากรด้วยหลักกัลยาณมิตร และ 6) ยุติธรรมไม่ลำเอียง ต่อการบริหารงานซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้คุณลักษณะกัลยาณมิตรสำหรับผู้บริหารที่ดี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะดา ก่อวุฒิกุลรังสี (2561: 86-94) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำผู้บริหารตามหลักกัลยาณมิตรธรรม โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 6 พบว่า 1. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลัก กัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และรายชื่อ มี 5 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โน จฎฐาเน นิโยชเย ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อมเสีย ปิโย น่ารัก เข้าถึงจิตใจ วตฺตา จ รู้จักพูดให้รู้ชี้แจงให้เข้าใจและภาวนิโย นำเจริญใจ มีความรู้จริง ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารตามหลักกัลยาณมิตรธรรม มีดังนี้ 1) ปิโย น่ารัก เข้าถึงจิตใจ มีนิสัยดีเข้าใจบุคลากร มีบุคลิกภาพดี แต่งกายเรียบร้อย และยิ้มแย้มแจ่มใส มีอัธยาศัย

ไมตรีจิตดีอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 2) ครู นำเคารพ มีความประพฤติสมควร แก่ฐานะ อารมณ์หนักแน่นทุกสถานการณ์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร และมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 3) ภาวนิโย นำเจริญใจ มีความรู้จริง ต้องไม่เผด็จการในการสั่งงาน ผู้นำต้องมีความเป็นประชาธิปไตย และมีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 4) วุตตา จ รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักพูดชี้แจง ให้เข้าใจ สื่อสารเข้าใจง่ายเวลาสั่งงาน ชัดเจนและวางแผนพัฒนางานการศึกษาที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 5) วจนกฺขโม ทนต่อถ้อยคำ พร้อมรับฟังคำปรึกษา มีความอดทนทุกสถานการณ์และสร้างเครือข่ายการบริหารให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 6) คมฺภีรฺนจ กถ กตฺตา ชี้แจงเรื่องล้าลึกให้เข้าใจได้ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานและการประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนสู่สาธารณชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และ 7) โน จฏฺฐาเน นิโยชเย ผู้นำไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อมเสีย และต้องมีศีลธรรมประจำใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุวธรรม สุวณฺโณ (จุลพงษ์) และคณะ (2563 : 14) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูตามหลักกัลยาณมิตรธรรมในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 พบว่า 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 2) ด้านการบริการที่ดีตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 3) ด้านการพัฒนาตนเองตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 4) ด้านการทำงานเป็นทีมตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูตามหลักกัลยาณมิตรธรรม ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูตามหลักกัลยาณมิตรธรรมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูตามหลักกัลยาณมิตร มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในประเด็นขององค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สูงสุด ดังนั้น ผู้นำทางวิชาการหรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษาพัฒนาศักยภาพครู และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ คิดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาดำเนินตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ โดยการประยุกต์หลักกัลยาณมิตรธรรมในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในการประยุกต์หลักพุทธธรรมอื่น ๆ มาศึกษาระดับเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งงานบริหารทั่วไป งานบริหารวิชาการ และงานบริหารงานงบประมาณ เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการส่งเสริมการนำหลักพุทธธรรมมาช่วยส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทที่ใกล้เคียงกัน

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีหลักกัลยาณมิตรธรรมของครู เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี